

Avfallscontainere frister ildspåsettere

Åsgården skole i Åsgårdstrand brant 4. april 2010. Noen 16 års gamle ungdommer hadde satt fyr på en container med papir som var plassert tett inntil bygningen til venstre for midten i bildet. Foto: Thor Kr. Adolfsen.

Containere og avfallsbeholdere er en gjenganger når det gjelder arnested for brann. Nær 60 prosent av brannene i slike beholdere er påtent.

Av Thor Kr. Adolfsen,
Norsk brannvernforening

Av Trond S. Andersen,
Norsk brannvernforening

Brann i avfallsbeholdere og containere kan fort smitte over til bygg og medføre stor skade. Det er forbudt å plassere slike beholdere tett inntil husvegger som kan antenne.

Norsk brannvernforening foreslår å merke beholderne med minimum avstand til bygg.

Avfallscontainere skaper problemer

En viktig faktor i dagens miljøvernarbeid er retur av

avfall. For at dette skal gjøres så rasjonelt som mulig, må avfallet sorteres. Både husstander, offentlige og private virksomheter sorterer i dag bl.a. papir, papp og plast. Grunnet store avfallsmengder har beholderne en tendens til å bli overfylte. Dette gjelder kanskje spesielt beholdere for papp og papir. Ikke sjeldent står lokkene og spriker med mengder av avfall som nærmest tyter ut av beholderne. En stor mengde energi er samlet på ett sted. Kun en fyrstikk skal til, så tar det få minutter før brannen utvikler energi i megawattklassen. Brannutviklingen kan bli svært rask.

Av praktiske hensyn

plasseres containere og avfallsbeholdere tett opp til bygningene. Dermed er forholdene lagt til rette for at en evt. brann skal kunne smitte over i bygningene og forårsake stor skade. Det klassiske brannforløpet utvikler seg raskt fra en brann i en container eller avfallsbeholder som smitter over på vegg eller direkte opp i bygningens raftekaske. Derfra er veien fri til et stort loft. Greier man ikke å stanse brannen før den har nådd loftet, er som regel en storbrann et faktum. Dette var tilfelle på Åsgården skole som brant 4. april 2010. 250 elever mistet sine undervisningslokaler.

Offentlige bygg utsatt for ildspåsettelse

- Fra og med 1997 til og med 2008 har politiet registrert 1996 branner i containere og avfallsbeholdere. Nær 60 prosent av brannene var påsatte. Det viser seg at særlig skoler og barnehager er spesielt utsatte.
- I 2008 gjorde Norsk brannvernforening en undersøkelse vedrørende påsatte branner i skoler.
- 21,2 prosent av skolene rapporterte om påsatte branner de siste tre årene.
- Av disse har 14,6 prosent hatt én påsatt brann, mens 6,6 prosent har hatt flere tilfeller av påsatte branner.
- Nærmere 60 prosent av de påsatte skolebrannene startet utendørs.
- 32,4 prosent startet i avfallsbeholdere eller containere.
- Tallene viser at skoler bør være særdeles oppmerksomme på plassering av sine avfallsbeholdere.
- En påsatt brann er som regel ikke en planlagt handling. Ofte er det ungdommer som driver rundt og har lite å ta seg til. Som regel er det ikke deres hensikt å brenne ned en hel skole, selv om det av og til skjer. Påsatt brann er bare en handling for å kjekke seg for andre og drive
- spenningssøkende aktiviteter.
- Avfallsbeholdere og containere står i slike situasjoner lagelig til. Det er derfor viktig å fjerne disse fra bygningene slik at en evt. brann ikke smitter over og forårsaker store ødeleggelser.
- Forbud mot å plassere avfallsbeholdere og containere tett inntil vegg
- Det er forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn som styrer de branntekniske bestemmelsene når det gjelder drift av bygninger. Forskriften inneholder ikke et klart direkte forbud, men Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har uttalt følgende:
- Sjøppelcontainere som står åpne eller for nær byggverk synliggjør at skolen/kommunen ikke har gode nok rutiner i forhold til brannvern og dette kan påpekes som del av et pålegg ved tilsyn.
- Direktoratet hjemler altså sin uttalelse ut fra forskriftens krav om at eier og bruker skal ha dokumenterte gode rutiner for sin virksomhet, deriblant håndtering av avfall.

Tett trehusbebyggelse skaper ekstra store utfordringer

Mange norske byer har det vi kaller for gammel tett trehusbebyggelse. Bebyggelsen skaper ekstra store utfordringer i forbindelse med brann. Grunnen til dette er at faren for en storbrann er overhengende fordi flere

hus lett kan brenne helt ned. Dette skyldes gammel byggeskikk med dårlige brannskiller mellom byggene.

Det er også et stort problem at gamle hus svært ofte har mange hulrom i konstruksjonen som skaper

problemer ved slokkearbeidet. I tillegg er det ofte begrenset med utearealer. Dette skaper problemer ved plassering av avfallsbeholdere og containere.

Stavangers løsning
Stavanger kommune, som

også har tett trehusbebyggelse, har forsøkt å løse problemene med oppbevaring av avfall.

Kommunen har laget sin egen avfallbeholder som er låst og foret innvendig med et aluminiumsbelegg. Låsen er gra-

forts. neste side...

Bildeserien viser brann i en vanlig 80 liters avfallsbeholder i plast, der lokket er brettet til side. Det avbildede brannforløpet tar ca. 04:30 minutter. Dersom beholderen hadde vært plassert inntil en vanlig yttervegg, hadde flammene på dette tidspunktet for lengst nådd taket, og taket hadde antent. Brannforløpet i slike avfallsbeholdere vil variere sterkt med hva beholderen inneholder, om lokket er på, delvis åpent eller helt brettet til side, og hvordan beholderen er plassert. Foto: Norsk brannvernforening, Thor Kr. Adolfsen

Bildet er tatt ved Laudal skole i Marnardal kommune sommeren 2008. Skolen ble renovert på sommeren. Containerne sto slik i mange døgn. Kun en fyrstikk skulle til, så ville antakelig store deler av skolen gå tapt i brann.

vitasjonsstyrt. Det betyr at hver husstand må ha nøkkel for å låse opp beholderen, men renovatørene slipper nøkkel, da beholderen låses automatisk opp når den blir snudd på hode. Dermed slipper renovatørene ”et hav av nøkler”.

Containere på byggeplasser

Containere på byggeplasser er en ekstra

stor utfordring. Det er selvfølgelig praktisk å ha containerne plassert tett inntil bygget slik at man kan kaste avfall rett fra stillaset, men det representerer en særdeles stor brannfare. Dersom man allikevel ønsker en slik løsning, bør containerne ha eget vakthold, forsynes med låsbart lokk eller fjernes straks de er fulle og etter arbeidstidens slutt.

Vil ha merking

Norsk brannvernforening foreslår merking av containere og avfallsbeholdere.

Fordi containere og avfallsbeholdere er en gjenganger som arnested, foreslår direktør Dagfinn Kalheim i Norsk brannvernforening at beholderne merkes med minimum avstand til bygg dersom de inneholder brennbart avfall. Avstanden vil være avhengig av beholderens størrelse.

– Jeg håper at Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap kan vurdere å innføre en slik lovpålagt merking. Skulle ikke dette la seg gjøre, bør leverandører av beholdere merke disse på frivillig basis. Dette kan enkelt gjøres ved å male eller klistre på en dobbeltpil i lett synlige farger med påskrift om minimum avstand til bygg. Tiltaket skulle være enkelt og lite kostnadskrevende og forhåpentligvis gi gode resultater, sier Kalheim.

Norsk brannvernforening har også foreslått i høring til ny byggeforskrift at utbygger skal dokumentere en sikker oppbevaring av avfall. Et slikt direkte krav finnes ikke i dag.

Sikre avstander til bygg

Norsk brannvernforening har gitt ut en ny temaveileder om plassering av containere og avfallsbeholdere. Temaveiledningen er basert på en internasjonal veiledning som brannvernforeningene i Europa har laget sammen. Veiledningen er tilpasset norske forhold med gjengivelse av norsk regelverk og statistikk. Instruks for plassering av containere for Oslo og Bergen er også tatt med.

Veiledningen anbefaler

disse avstandene for plassering av containere og avfallsbeholdere:

Objekter som må plasseres minst 4 m fra bygninger

- En enkel 600 liters avfallsbeholder av glassfiberarmert polyester.
- Andre brannobjekter som er mindre enn 1,5 m høye og brede.

Objekter som må plasseres minst 6 m fra bygninger

- En gruppe på minst tre avfallsbeholdere à 600

liter av glassfiberarmert polyester.

- Andre brannobjekter som er mindre enn 4 m høye og brede.

Objekter som må plasseres minst 8 m fra bygninger

- En container full av brennbart materiale.
- Et avfallsskur.
- Et treskur, liten bygning eller lignende brannobjekt.
- Pallestabler.
- Andre objekter som er mindre enn 6 m høye og brede.

Et handlesenter på Sætre i Hurum brenner ned til grunnen i 2008. Avfallsbeholdere som stod inntil husveggen bak huset ble påtønt, og brannen spredte seg til bygningen. Foto: Norsk brannvernforening, Thor Kr. Adolfsen